

**UCHWAŁA NR XLIX.488.2018
RADY GMINY DARŁOWO**

z dnia 21 czerwca 2018 r.

w sprawie przyjęcia Planu działania Gminy Darłowo „Unikatowe walory Gminy Darłowo” wskazującego projekty oparte na endogenicznym potencjale obszaru gminy tworzącym produkty turystyczne

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994, poz. 1000) **Rada Gminy Darłowo uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Plan działania Gminy Darłowo „Unikatowe walory Gminy Darłowo” wskazujący projekty oparte na endogenicznym potencjale obszaru gminy tworzącym produkty turystyczne, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Darłowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Darłowo

Grzegorz Hejno

Załącznik nr 1
Do Uchwały nr XLIX.488.2018
Rady Gminy Darłowo
Z dnia 21 czerwca 2018 roku

GMINA DARŁOWO

Plan działania

Unikatowe walory Gminy Darłowo

Czerwiec 2018

SPIS TREŚCI

Wstęp	str. 3
1. Charakterystyka Gminy Darłowo	str. 4
2. Diagnoza potencjału turystycznego Gminy Darłowo	str. 5
2.1. Uwarunkowania przyrodniczo – kulturowe	str. 5
2.2. Infrastruktura turystyki, obiekty, atrakcje i produkty turystyczne	str. 8
3. Powiązanie Planu rozwoju z innymi dokumentami strategicznymi	str.12
3.1. Odniesienie do Lokalnej Strategii Rozwoju Gminy Darłowo na lata 2015 – 2025 .	str.12
3.2. Odniesienie do „Polityki Samorządu Województwa w sektorze turystyki”	str.14
4. Działania zaplanowane do realizacji w ramach planu	str.16
5. Powiązanie z innymi działaniami i zasobami jst	str.18
Podsumowanie	str.20

WSTĘP

Plan działania dla Gminy Darłowo, dotyczący rozwoju infrastruktury turystycznej, to pomysł na wykorzystanie istniejącego w gminie potencjału endogenicznego dla rozwoju jej funkcji turystycznej i rekreacyjnej. Pokazuje miejsce i zadania gminy w realizacji tej funkcji, która ze względu na walory i warunki naturalne jest podstawową dla rozwoju całej jej gospodarki.

Dokument jest także zgodny z celami wskazanymi w dokumentach strategicznych gminy, w tym przede wszystkim z „Lokalną Strategią Rozwoju Gminy Darłowo na lata 2015 – 2020”, a także z „Polityką Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego w sektorze turystyki”.

Podstawowym narzędziem, które może być użyte do wykorzystania potencjału endogenicznego gminy związanego z rozwojem turystyki, jest zbudowanie produktu opartego o turystykę skierowaną zarówno do turystów indywidualnych, aktywnych, jak i rodzin z dziećmi oraz turystów nastawionych stricte na wypoczynek. Oprócz tego wsparcia wymagają przedsięwzięcia z zakresu poprawy konkurencyjności w obszarze agroturystyki, poprzez wykorzystanie potencjału Gminy Darłowo.

Realizacja tak zaplanowanych działań uzależniona jest od kluczowych zadań wskazanych w planie czyli przygotowanie dla ruchu turystycznego obiektu zabytkowego składającego się z chałupy zagrodowej z XVIII w wraz budynkiem bramnym. Inwestycja ta umożliwi wykreowanie nowej jakości w zakresie obsługi turysty, co umożliwi z kolei realizację innych zadań podnoszących konkurencyjność gminy. Wyżej wymienione działanie zaplanowane jest do realizacji w latach 2019-2020.

Pośrednim, lecz nie mniej ważnym celem planu działań i będących jego następstwem przedsięwzięć inwestycyjnych jest również intensyfikacja wysiłków nakierowanych na wydłużenie sezonu turystycznego.

1. Charakterystyka Gminy Darłowo.

Gmina wiejska Darłowo położona jest w północno – zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie sławieńskim. Geograficznie jest to Wybrzeże Słowińskie i Równina Słupska, które stanowią część Pobrzeża Zachodniopomorskiego, a szerzej Pobrzeża Pomorskiego. Powierzchnia gminy to 269,45 km². Na jej obszarze zlokalizowanych jest 46 miejscowości, z których utworzono 31 sołectw (Barzowice, Bobolin, Boryszewo, Bukowo Morskie, Cisowo, Dąbki, Dobiesław, Domasławice, Drozdowo, Głęźnowo, Jeżyce, Jeżyczki, Kopań, Kopnica, Kowalewice, Krupy, Nowy Jarosław, Palczewice, Pęciszewko, Porzecze, Rusko, Sińczyca, Słowino, Stary Jarosław, Sulimice, Wicie, Wiekowice, Wiekowo, Zakrzewo, Zielnowo, Żukowo Morskie). Gmina stanowi 25,9% powierzchni Powiatu Sławieńskiego.

Gmina Darłowo graniczy z gminami: Miasto Darłowo, Gmina Malechowo, Gmina Sławno, Gmina Postomino w Powiecie Sławieńskim oraz Gminami Mielno i Sianów w powiecie koszalińskim. Północną granicę gminy wyznacza Morze Bałtyckie.

Wybrzeże położone na terenie gminy ma charakter bardzo urozmaicony. Są to strome klify, ale także systemy barierowo – wydmowe oraz jeziora przybrzeżne.

Jeśli chodzi o strukturę użytkowania gruntów w gminie to dominuje tu użytkowanie rolne (grunty orne stanowią 38,46% powierzchni gminy). Lasy i grunty leśne zajmują 22,78% powierzchni.

Gminę Darłowo zamieszkuje 7 996 osób (dane na koniec 2017 roku), a średnia gęstość zaludnienia wynosi 30 osób na 1km².

Na terenie gminy znajdują się dwa, duże nadmorskie jeziora, Jezioro Bukowo i Jezioro Kopań. Przez teren gminy przepływają dwie duże rzeki Wieprza i Grabowa. Uchodzą one do morza w Mieście Darłowo.

Część obszaru gminy posiada status gminy uzdrowskiej, określanej jako Uzdrowisko Dąbki. Jest to obszar obejmujący sołectwa Dąbki, Bobolin, Bukowo Morskie, Porzecze i Żukowo Morskie. Jest to jedno z pięciu, a jednocześnie najmłodsze (istniejące od 7 listopada 2007 roku) z uzdrowisk, jakie znajdują się w województwie zachodniopomorskim (oprócz Uzdrowiska Dąbki to Uzdrowisko Kołobrzeg, Uzdrowisko Połczyn Zdrój, Uzdrowisko Świnoujście i Uzdrowisko Kamień Pomorski).

Przez obszar gminy, na długości 14,5 km, przebiega droga krajowa nr 37, która łączy port w Darłowie i DarłóWKu z drogą krajową nr 6 w okolicy Karwic. Przez gminę przebiegają również drogi wojewódzkie nr 203 (łączy Darłowo z Koszalinem i dalej, przez Postomino, prowadzi do Ustki) oraz nr 205 (od DarłóWka, przez Sławno, do Bobolic).

Komunikacja kolejowa w gminie to odcinek Sławno – Darłowo, a także przebiegająca przez południową część gminy linia kolejowa Stargard – Wejherowo. Czynne stacje kolejowe to Sińczyca i Nowy Jarosław, na trasie Darłowo – Sławno oraz Wiekowo na trasie Szczecin – Gdańsk.

2. Diagnoza potencjału turystyki w Gminie Darłowo.

Na rozwój turystyki w Gminie Darłowo bardzo silny wpływ ma jej położenie i zasoby endogeniczne, jakie ona posiada. Są one determinantą rozwoju tej branży w gminie, a także silnie oddziałują na potencjalne kierunki jej rozwoju.

Zasoby te można podzielić na dwa obszary; związane z walorami środowiskowymi i przyrodniczymi (w tym głównie wodą, morzem, jeziorami Bukowo oraz Kopań, a także uzdrowiskiem – walory klimatyczne i zasobów naturalnych) oraz związane z istniejącym dziedzictwem kulturowym. Jako osobny można wskazać potencjał związany z istniejącymi na terenie gminy obiektami i atrakcjami turystycznymi.

2.1. Uwarunkowania przyrodniczo – kulturowe.

Potencjałem gminy jest 20 kilometrowy pas wybrzeża morskiego, który posiada zróżnicowaną charakterystykę, a poprzez to doskonale nadaje się dla rozwoju turystyki. Istniejące tam plaże zapewniają doskonałe warunki wypoczynku, co w połączeniu z dwoma przymorskimi jeziorami Bukowo i Kopań oraz dostępnymi dla kajakarzy rzekami Wieprza i Grabowo determinuje turystkę wodną, jako dominującą w gminie.

Jezioro Bukowo to odcięta kilka tysięcy lat temu zatoka Morza Bałtyckiego o powierzchni zwierciadła, wg różnych szacunków, od 1644 do 1747 ha. Średnia głębokość jeziora wynosi tylko 1,8 m, maksymalna 2,8 m. Jezioro posiada połączenie z Morzem Bałtyckim poprzez Kanał Szczuczy, przez który podczas sztormów przedostaje się do jeziora słona woda. Zarośnięte brzegi jeziora są ostoją i lęgowiskiem wielu gatunków ptactwa wodnego, a samo jezioro oferuje doskonałe warunki do uprawiania wędkarstwa, żeglarstwa, kitesurfingu oraz windsurfingu.

Istniejąca infrastruktura wymaga jednak poprawy i większego udostępnienia, co umożliwiłoby jeszcze lepsze jego wykorzystanie i połączenie walorów z ofertą turystyki wodnej.

Jezioro Kopań to drugie z przybrzeżnych jezior leżące w gminie Darłowo. Jego powierzchnia to około 789 ha. Średnia głębokość 1,9 m, a największa 3,9 m. Jezioro, podobnie jak Bukowo, jest ostoją i lęgowiskiem licznych gatunków ptactwa wodnego. Podobnie również następują okresowe wlewy wody morskiej, co powoduje, że woda jest lekko słonawa. Idealne miejsce do uprawiania windsurfingu, kitesurfingu, żeglarsstwa, a także dzięki bogactwu ryb, wędkarstwa.

Dwie rzeki przepływające przez gminę, Wieprza (długość całkowita 140,3 km) i Grabowa (długość całkowita 74 km), stwarzają doskonałe warunki do rozwoju turystyki kajakowej oraz wędkarstwa.

Obszary objęte ochroną w gminie stanowią: rezerwat przyrody „Słowińskie Błota” oraz obszar chronionego krajobrazu „Koszaliński Pas Nadmorski”.

Pierwszy z tych obszarów obejmuje około 145 ha. Utworzony został w 2005 roku i przez wielu uznawany jest za jeden z najbardziej malowniczych rezerwatów w Polsce. Stanowi go najlepiej zachowane w kraju torfowisko wysokie typu bałtyckiego, na którego obszarze występuje 37 zidentyfikowanych gatunków roślin naczyniowych, 45 gatunków porostów oraz 41 gatunków mszaków. Celem ochrony tego rezerwatu jest zachowanie kopułowego torfowiska bałtyckiego wraz z pozostałościami naturalnych torfotwórczych fitocenozy mszarnych oraz występujących tam gatunków roślin chronionych, typowych dla siedlisk wysokotorfowiskowych.

Drugi z obszarów, „Koszaliński Pas Nadmorski”, posiada powierzchnię 4570,34 ha. Powołany został w celu ochrony i utrzymania bioróżnorodności oraz walorów krajobrazowych nadmorskich łąk podmokłych, a także szlaku wędrownego ptaków wróblowatych i drapieżnych. W jego skład wchodzi pas pradoliny nadmorskiej z trzema jeziorami przymorskimi (Bukowo i Kopań na terenie gminy oraz Jamno), równina polodowcowa, z przecinającymi jej obszar rzekami Grabowa, Wieprza i Parsęta (leżąca poza obszarem gminy) oraz pasmo wzgórz morenowych.

Oprócz powyższych, na terenie gminy występują obszary objęte programem Natura 2000:

- ostoja siedliskowa PLH 220038 „Dolina Wieprzy i Studnicy”,
- ostoja siedliskowa PLH 320016 „Słowińskie Błota”,
- ostoja siedliskowa PLH 320041 „Jezioro Bukowo”,

- ostoja siedliskowa PLH 320059 „Jeziro Kopań”.

Z ważniejszych pomników przyrody istniejących w gminie należy wymienić przede wszystkim jesion wyniosły w Jeżycach, aleję lipową w Słwinie, zrosnięte konarami dąb szypułkowy i buk zwyczajny oraz cis pospolity i 2 buki zwyczajne w Nowym Krakowie, jesion wyniosły w Dąbkach.

Dziedzictwo kulturowe, rozumiane jako wartości materialne i niematerialne wytworzone przez poprzednie pokolenia, stanowi w przypadku gminy Darłowo, jak i całego Pomorza Zachodniego, dość skomplikowaną materię. Wynika to z natury tego obszaru, będącego od początku swojego historycznego istnienia, terenem „ścierania się” różnych kultur, narodów i religii. Ta skomplikowana przeszłość stanowi z jednej strony czynnik osłabiający naturalne więzi zamieszkującej obecnie ten region ludności, z tymże obszarem i degradację dziedzictwa kulturowego, które istniało, z drugiej natomiast stanowi możliwość wykorzystania tej niezwykle bogatej historii do rozwoju tego obszaru, szczególnie w obszarze turystyki, w tym także kulturowej.

Do istniejących w gminie obiektów kultury materialnej należą:

- chałupa zagrodowa nr 26 w miejscowości Krupy wraz z budynkiem bramnym z XVIII wieku
- wybudowany przez Zakon Cysterski gotycki kościół w Bukowie Morskim z przełomu XIII i XIV wieku,
- kościół z gotycką wieżą w Cisowie z XV wieku,
- kościół w Dobiesławiu z XV wieku,
- gotycki, ceglany kościół w Barzowicach z XV wieku,
- kościół w Krupach z drugiej połowy XVII wieku,
- kościół w Domasławicach,
- kościół w Jeżycach,
- kościół w Kowalewicach,
- kościół w Słwinie,
- kościół w Starym Jarosławiu z XIX wieku,
- park dworski w Palczewicach.

Nie sposób odnieść się w tej części planu do otoczenia gminy, które bardzo silnie w tym obszarze wpływa na jej rozwój. Miasto Darłowo, ze swoim zabytkowym układem starówki, historycznymi domami, ale przede wszystkim doskonale zachowanym Zamkiem Książąt Pomorskich stanowi istotny zasób, z którego – pośrednio – czerpie korzyści także sama gmina.

2.2. Infrastruktura turystyki, obiekty, atrakcje i produkty turystyczne.

Jak już wielokrotnie wspomniano, na profil turystyki, a także rozwój tej dziedziny gospodarki w gminie silny wpływ ma jej położenie na wybrzeżu Morza Bałtyckiego. Stąd większość walorów w tym obszarze ma związek z wypoczynkiem nad wodą i rozwojem turystyki aktywnej, szczególnie wodnej, a także jakością i obecnością infrastruktury turystyki uzdrowskiej.

Z najważniejszych atutów, jakie gmina posiada wymienić należy pas plaż, z czterema nadmorskimi miejscowościami Bobolin, Dąbki, Kopań i Wicie. Stanowią one najsilniejsze ośrodki rozwoju turystyki w gminie.

Do rozwoju turystyki aktywnej, wodnej doskonale nadają się także oba nadmorskie jeziora Bukowo i Kopań, a także dwie rzeki, Wieprza i Grabowa.

Osobnego potraktowania wymagają Dąbki, niewątpliwie najsilniejsza turystycznie, a przez to gospodarczo, miejscowość gminy. To miejscowość o statusie uzdrowiska sąsiadująca z wybrzeżem morza, ale także z jeziorem Bukowo. Oferuje turystom dużo możliwości wypoczynku, także aktywnego. Główną jednak osią rozwoju miejscowości jest działalność związana z rozwojem funkcji uzdrowskiej. Obecnie w Dąbkach znajduje się siedem zakładów lecznictwa uzdrowskiego. Określone dla Dąbek profile lecznicze to:

- choroby ortopedyczne – urazowe,
- choroby reumatyczne,
- choroby kardiologiczne i nadciśnienie,
- choroby górnych dróg oddechowych,
- choroby dolnych dróg oddechowych,
- choroby endokrynologiczne.

Funkcję uzdrowską Dąbki zawdzięczają naturalnym surowcom leczniczym, które występują w postaci torfu leczniczego, w złożu „Porzecze” oraz leczniczym właściwościom klimatycznym uzdrowska Dąbki.

Bobolin to kolejna miejscowość, która dynamicznie rozwija się w kierunku turystyki. Oprócz dobrej jakości bazy noclegowej i licznych atrakcji, niewątpliwą ciekawostką stanowi dawny, niemiecki poligon artyleryjski, na którym montowano oraz testowano największe ówczesnie armaty na świecie, o kalibrze do 800 mm. Znana jest także istniejąca w Bobolinie stadnina koni.

Ostatnia z nadmorskich miejscowości to Wicie. Ze względu na charakter i panujący tu spokój, szczególnie polecana dla wypoczynku rodzinom z dziećmi.

Niewątpliwą atrakcją gminy jest istniejący Park Edukacji i Rozrywki LEONARDIA. To obejmujący około stu gier edukacyjnych, logicznych i rozrywkowych park, który oferuje rozrywkę dla osób indywidualnych, rodzin i grup. Jest to rozwinięcie idei nauki przez zabawę, posiadające duży potencjał rozwojowy, będący ciekawą alternatywą, szczególnie w okresie, kiedy warunki atmosferyczne nie pozwalają na wypoczynek na wodzie, lub nad wodą.

Gmina dysponuje również potencjałem rozwojowym w obszarze agroturystyki. Są one rozproszone w terenie, stanowiąc, szczególnie poza pasem nadmorskim, istotny czynnik rozwoju turystyki. Oferta wypoczynku, jaką można tam znaleźć jest typowa dla tego rodzaju obiektów, jednak obserwując trendy występujące w kraju, jak i w Europie, należy założyć, że także rozwój tego obszaru powinien zostać uwzględniony w planach, a oferta agroturystyczna może stanowić istotne uzupełnienie wiodących kierunków rozwoju turystyki w gminie, szczególnie w segmencie klienta lubiącego wypoczynek w ciszy, bezpieczny i kameralny. Poprzez działania wskazane w planie czyli przygotowanie zabytku do udostępnienia turystom odwiedzającym Gminę Darłowo, wykreowany zostanie nowy produkt turystyczny Gminy Darłowo jakim mogą być ciekawe obiekty zabytkowe ukazujące rys historyczny gminy.

Przez teren gminy przebiegają dwa szlaki związane z historią, a poprzez to możliwe do wykorzystania w procesie budowy produktu związanego z rozwojem turystyki kulturowej.

Szlak św. Jakuba to znany w całej Europie i na świecie, liczący sobie tysiąc lat trakt pątniczy wiodący z różnych stron Europy, historycznymi drogami, do grobu św. Jakuba w Santiago de Compostela, w hiszpańskiej Galicji. Zrekonstruowana w ramach projektu realizowanego w województwie zachodniopomorskim Pomorska Droga Świętego Jakuba przebiega dwoma szlakami przez gminę Darłowo. Jest to odcinek Sławno – Boleszewo – Stary Jarosław – Krupy – Zielnowo – Zakrzewo – Cisowo – Darłowo oraz drugi, Darłowo – Rusko – Porzecze – Bukowo Morskie – Boryszewo – Bielkowo – Iwięcino. Szlak, dzięki rozwiniętej już promocji, oznakowaniu, a także mnogości dostępnych źródeł i międzynarodowemu charakterowi doskonale nadaje się do rozwinięcia w produkt turystyczny, który może być alternatywą dla wypoczynku tylko w strefie bezpośredniego sąsiedztwa morza. Warunkiem jest jednak wykorzystanie jego sieciowego charakteru i rozwijanie go w szerszym partnerstwie, różnych podmiotów.

Drugi ze szlaków to Szlak Cysterski, związany z pozostałym dziedzictwem Zakonu Cystersów, klasztorami, kościołami, zabudowaniami gospodarczymi, ale przede wszystkim

historią tego zakonu, który przybył na te ziemie w XIII wieku i wywarł ogromny wpływ na rozwój nauki, kultury, medycyny, rzemiosła i rolnictwa. Pozostawił po sobie na Pomorzu Zachodnim liczne ślady kultury materialnej, z których w gminie Darłowo wymienić należy klasztor męski w Bukowie Morskim.

Na terenie gminy istnieją również liczne szlaki piesze i rowerowe:

- Koszaliński Szlak Nadmorski (102 km od Dźwirzyna do Wicia) będący odcinkiem międzynarodowego szlaku pieszego E – 9 prowadzącego z Przylądka Świętego Wincentego w Portugalii do Estonii. W gminie obejmuje on odcinek o łącznej długości 30 km, od Dąbkowic, przez Dąbki, Bobolin, Żukowo Morskie, Darłówko, do Wicia,
 - Szlak Rezerwatów (71,5 km od Darłówka do Polanowa). Na terenie gminy przebiega on od Darłówka, przez Darłowo, Zakrzewo, Zielnowo, do Kowalewic, na łącznej długości 15 km,
 - Szlak Zabytków Średniowiecza obejmujący 104 km długości, przebiega od Darłowa, przez Dąbki, Dobiesław, Jeżyce, Słowino, Boleszewo, Krupy, Park Leonardia, Stary Jarosław, Kowalewice, Barzowice, Cisowo, do Dąbek. Obrazuje on materialne dziedzictwo tych terenów, zabytki, ale także w Parku Leonardia zapewnia dobrą zabawę połączoną z nauką.
- Przez gminę przebiega także część znanego, międzynarodowego szlaku rowerowego EuroVelo R – 10, który w swoim przebiegu, na długości 8539 km obejmuje basen Morza Bałtyckiego. W gminie Darłowo prowadzi on przez Bukowo Morskie, Dąbki następnie Cisowo, Drozdowo do Barzowic oraz obecnie z trasą nadmorską Darłowo – Wicie – Jarosławiec.

Istotnym potencjałem gminy Darłowo w obszarze turystyki są dwie rzeki, Wieprza i Grabowa, które na swoich odcinkach przebiegających przez jej obszar są dość łagodne i nadające się do organizowania spływów kajakowych. Infrastruktura związana z tym rodzajem wypoczynku wciąż się rozwija, choć wykazuje jeszcze pewne istotne deficyty. Obie rzeki, pomimo łagodnego charakteru mają niewiele miejsc nadających się obecnie do komercyjnego lub też czysto turystycznego wykorzystania. W tym kontekście niezbędne wydaje się przeanalizowanie możliwości ich rozwoju, w tym szczególnie inwestycji na styku lądu i wody, z infrastrukturą publiczną umożliwiającą swobodne korzystanie z rzeki, a w razie potrzeby także organizacji wypoczynku dłuższego, niż tylko jednodniowy.

Na Wieprzy to spływy organizowane są z miejscowości Kowalewice, aż do ujścia rzeki do Morza Bałtyckiego. Natomiast na Grabowej rozpoczynają się one przeważnie w okolicach mostu, w miejscowości Jeżyczki, dalej kanałem Bagiennica, aż do Bukowa Morskiego. Coraz częściej organizowane są spływy z miejscowości Jeżyczki do miasta Darłowa.

Potencjał związany z różnorodnością akwenów występujących w gminie Darłowo stwarza idealne warunki do rozwoju wędkarstwa. Morze Bałtyckie i rozwijająca się dynamicznie branża rejsów wędkarskich, dwie rzeki oraz przybrzeżne jeziora powodują, że każdy znajdzie tu odpowiednie miejsce, mogąc cieszyć się takim rodzajem i stylem uprawiania swojego hobby, jaki mu najbardziej odpowiada.

Gmina Darłowo to także miejsce dużej aktywności w zakresie organizacji imprez, zarówno cyklicznych, jak i jednorazowych. Z ważniejszych wskazać należy:

- Uzdrowskie Kąpiele Morsów,
- Drużynowe Młodzieżowe Mistrzostwa Polski w warcabach 100 połowych (2017 rok),
- Młodzieżowe Mistrzostwa Polski w warcabach 100 połowych (2017 rok),
- Wielki Letni Festyn z Gwiazdą,
- Zawody Spinningowe,
- Nadmorski Bieg Uzdrowski,
- Uzdrowskie Wieczory Kabaretowe,
- Grand Prix Zachodniopomorskiego w Nordic Walking (2017 rok),
- X – lecie Uzdrowska Dąbki (2017 rok),
- Zmagania Sołeckie,
- Dożynki Gminne.

W zakresie obsługi ruchu turystycznego na obszarze gminy zarejestrowane jest 9307 miejsc noclegowych, co w porównaniu do liczby ludności (niecałe 8 tys.) pokazuje udział turystyki w gospodarce gminy. Na podstawie powyższych danych można ocenić, że jest to jeden z najważniejszych dla rozwoju gminy jej działów. Do słabych stron tej branży należy silna sezonowość, brak jednorodnej promocji i ciągle rozwijający się potencjał w zakresie obiektów wysokiej klasy (skategoryzowanych, o standardzie trzech, czterech i pięciu gwiazdek, zdolnych do obsługi dużej liczby gości, także poza sezonem i z pełnym pakietem uzdrowsko-wypoczynkowym lub spa).

Należy zaznaczyć, że projekt polegający na przebudowie obiektu zabytkowego w miejscowości Krupy, bazujący na endogenicznych potencjałach tego obszaru oraz wykorzystując specyficzne walory tej miejscowości, będzie jednym z kluczowych elementów budowy produktu turystycznego gminy. Jeśli dodamy do tego łączenie ze szlakami turystycznymi przebiegającymi przez miejscowość Krupy, będziemy mogli mówić o unikatowym połączeniu turystyki kulturowej z aktywną - połączeniu, które będzie umożliwiało skuteczne konkurowanie na rynku, poprzez stworzenie oferty, która będzie w stanie odpowiedzieć na potrzeby każdego klienta.

3. Powiązanie Planu rozwoju z innymi dokumentami strategicznymi.

3.1. Odniesienie do Lokalnej Strategii Rozwoju Gminy Darłowo na lata 2015 – 2025.

Na obszarze gminy obowiązuje uchwalona w grudniu 2015 roku Lokalna Strategia Rozwoju Gminy Darłowo na lata 2015 – 2025, która jest głównym dokumentem planującym długofalowy rozwój gminy, w perspektywie do roku 2025. Plan rozwoju powinien wpisywać się w jej założenia, a także w założenia innych dokumentów, które są istotne dla rozwoju sektora gospodarki, który opisuje.

Strategia jako nadrzędny cel strategiczny definiuje „Zapewnienie mieszkańcom warunków do osiągnięcia wysokich standardów życia”. Ma on zostać osiągnięty przez realizację czterech celów, zadań strategicznych:

Pierwszy Cel Strategiczny: Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej – Gmina Darłowo bezpieczna dla mieszkańców i turystów.

Drugi Cel Strategiczny: Wspieranie procesów dostosowawczych rolnictwa do wymogów rynku Unii Europejskiej i przetwórstwa. Gmina Darłowo przyjazna inwestorom. Silna, wspierająca makro, małe i średnie przedsiębiorstwa działające na potrzeby mieszkańców, gospodarki i turystów.

Trzeci Cel Strategiczny: Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości oraz przeciwdziałanie bezrobociu. Gmina Darłowo miejscem edukacji przedszkolnej, szkolnej i kształcenia ustawicznego wspierającego aktywnie rozwój i możliwości podnoszenia kwalifikacji dla mieszkańców.

Czwarty Cel Strategiczny: Poprawa i ochrona środowiska naturalnego oraz dziedzictwa kulturowego – Gmina Darłowo miejscem chroniącym środowisko naturalne i dziedzictwo kulturowe oraz rozwijającym sferę kulturalną i gospodarkę turystyczną.¹

Działania zakładane w ramach niniejszego dokumentu wpisują się w następujące cele wskazane w strategii:

Pierwszy Cel Strategiczny: Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej – Gmina Darłowo bezpieczna dla mieszkańców i turystów.

Cele operacyjne:

3. Rozwój licznych i aktywnych organizacji pozarządowych oraz ich działalności.

7. Rozwój sportu szkolnego i rekreacji, baseny solankowe i termalne.

¹ Lokalna Strategia Rozwoju Gminy Darłowo na lata 2015 – 2025, str. 21 – 23.

Drugi Cel Strategiczny: Wspieranie procesów dostosowawczych rolnictwa do wymogów rynku Unii Europejskiej i przetwórstwa. Gmina Darłowo przyjazna inwestorom. Silna, wspierająca makro, małe i średnie przedsiębiorstwa działające na potrzeby mieszkańców, gospodarki i turystów.

Cele operacyjne:

1. Promocja gospodarcza Gminy Darłowo – aktywne pozyskiwanie inwestorów.
4. Poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie Gminy poprzez utworzenie i utrzymanie terenów atrakcyjnych pod względem turystycznym.
5. Poprawa warunków komunikacyjnych z naciskiem na poprawę infrastruktury drogowej, budowę ścieżek rowerowych i wypożyczalni rowerów w celu ożywienia ruchu turystycznego.

Trzeci Cel Strategiczny: Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości oraz przeciwdziałanie bezrobociu. Gmina Darłowo miejscem edukacji przedszkolnej, szkolnej i kształcenia ustawicznego wspierającego aktywnie rozwój i możliwości podnoszenia kwalifikacji dla mieszkańców.

Cele operacyjne:

1. Umacnianie Gminy Darłowo, jako rozwijającego się ośrodka edukacji dzieci, młodzieży i dorosłych.

Czwarty Cel Strategiczny: Poprawa i ochrona środowiska naturalnego oraz dziedzictwa kulturowego – Gmina Darłowo miejscem chroniącym środowisko naturalne i dziedzictwo kulturowe oraz rozwijającym sferę kulturalną i gospodarkę turystyczną.

Cele operacyjne:

1. Utrzymanie statusu „Uzdrowiska Dąbki” i budowa parku zdrojowego.
3. Rozwój marki Gmina Darłowo i Uzdrowisko Dąbki oraz konkurencyjnych produktów turystycznych takich jak lokalne targi turystyczne – imprezy cykliczne o charakterze sportowo – rekreacyjnym.
4. Utworzenie punktów Informacji turystycznej w miejscowościach turystycznych oraz kreowanie postaw społecznych sprzyjających rozwojowi turystyki.
5. Gmina Darłowo miejscem spotkań osób wybierających aktywny wypoczynek.
6. Zagospodarowanie nadbrzeży jezior i rzek – na cele turystyczno – rekreacyjne oraz edukacyjno – kulturalne.

Działanie wskazane w planie, a więc przebudowa zagrody zabytkowej w Krupach 26 wraz z budynkiem bramnym wpisują się w przywołany cel strategiczny czwarty.

Zaznaczyć należy, że działania mające na celu rozwój infrastruktury turystycznej w gminie, oprócz niewątpliwego wpływu na estetykę terenu, jego uporządkowanie i lepsze wykorzystanie pod względem gospodarczym, pośrednio wpływają także na sferę społeczną.

Lepsze zagospodarowanie terenu, stworzenie nowych form wypoczynku, atrakcji i produktów turystycznych, w dłuższej perspektywie wpływają na rynek pracy, stwarzając nowe możliwości nie tylko zatrudnienia, ale i podjęcia własnej aktywności, działalności gospodarczej. To z kolei bezpośrednio wpływa na całą sferę jakości życia, tak bardzo podkreślaną w głównym celu strategicznym.

3.2. Odniesienie do „Polityki Samorządu Województwa w sektorze turystyki”

W odniesieniu do dokumentu „Polityka Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego w sektorze turystyki” należy wskazać na realizację kilku obszarów zakreślonych przez to opracowanie.

Przede wszystkim, jeśli chodzi o ukierunkowanie interwencji wskazane w dokumencie, jako zgodne z zadaniami wskazanymi w Planie działań wskazać należy rozwój turystyki poznawczej i kulturowej oraz powiązany z tymi wszystkimi formami rozwój turystyki rodzinnej.²

Dodatkowo zaznaczenia wymaga priorytetowe potraktowanie w dokumencie rozwoju turystyki wodnej, a także produktów kulturowych opartych o historyczną rekonstrukcję czasu i miejsca.

Jak wskazuje wspomniany dokument rozwój turystyki kulturowej wzmocni atrakcyjność turystyczną Pomorza Zachodniego i ograniczy sezonowość, dodany zaś do tego szeroko rozumiany rozwój turystyki aktywnej, w tym rowerowej, wpłynie na rozwój oferty turystycznej dedykowanej całym rodzinom”.³

Działanie wskazane w planie, a więc udostępnienie na potrzeby turystyki obiektów zabytkowych Gminy Darłowo, wpisują się w działania wskazane w „Polityce...” i są w stanie wykreować produkt turystyczny będący istotnym składnikiem gospodarki gminy,

² Polityka samorządu województwa w sektorze turystyki, s. 8,9.

³ Tamże, s. 9.

z ogromnym potencjałem rozwojowym na przyszłość, bazującym na naturalnym, endogenicznym potencjale obszaru.

Wykreowane produkty turystyczne, dzięki sprzyjającym warunkom i odpowiedniej promocji będą również w stanie skutecznie konkurować z innymi nie tylko regionalnie, ale także w szerszej skali, podnosząc jakość życia społeczności lokalnej i stwarzając nowe, lepsze szanse jej rozwoju.

4. Działania zaplanowane do realizacji w ramach planu.

Lista działań przewidzianych do realizacji planem dla inwestycji Przebudowa zagrody zabytkowej Krupy 26 obejmuje grupę zadań koniecznych do realizacji które w efekcie wzmocnią potencjał Gminy Darłowo we wskazanych wcześniej obszarach:

- 1) Zakup nieruchomości zabytkowej Krupy 26,
- 2) Przeprowadzenie prac remontowo – budowlanych które będą uwzględniać zabytkowy charakter wystroju wnętrz oraz przywrócić oryginalny układ pomieszczeń,
- 3) Funkcja budynku podczas przebudowy ulegnie zmianie z mieszkalnej na muzealno-wystawienniczą, po remoncie i przebudowie obiekt będzie pełnił funkcję użyteczności publicznej z możliwością organizowania ogólnodostępnych wydarzeń kulturalnych.
- 4) Funkcja podstawowa zagrody Krupy 26 zostanie uzupełniona o program towarzyszący tj.: zagospodarowanie terenu siedliska i dostosowanie do prowadzenia warsztatów edukacyjnych o tematyce budownictwa szachulcowego na terenach Pomorza Zachodniego oraz prezentujących pierwotny wygląd i charakter zagrody średniowiecznej np. wg opracowania E. Goehertza GRUPENHAGEN Hof Franz Vanselow, Lageplan z 1962 r.
- 5) Obiekt będzie dostępny dla osób niepełnosprawnych zgodnie z aktualnie obowiązującymi wytycznymi, Ponadto siedlisko będzie przygotowane wielofunkcyjnie do działań interdyscyplinarnych (*aranżacja wnętrz przy pomocy mebli historycznych, paneli ekspozycyjnych, wyświetlaczy multimedialnych, lekkich konstrukcji stawianych na czas np. wystaw itp.*). Wyposażenie ruchome powinno zapewniać możliwość realizacji profesjonalnych działań twórczych o różnorodnej tematyce i formie dla szerokiej publiczności – obchodów świąt tradycyjnych, wystaw, projekcji, warsztatów, zajęć edukacyjnych itp.
- 6) Zagroda Krupy 26 zostanie wyposażona w elementy ruchome budynku takie jak meble w pomieszczeniach i meble w zabudowie (*m. in. w szatni, kasie, zapleczu cateringowym planowanych w budynku bramnym*), pełne wyposażenie ruchome sal przeznaczonych do wystaw, sprzęt audiowizualny, sprzęt biurowy (*komputery, kserokopiarki, telefony itp.*), wieszaki, stojaki na odzież, kurtyny powietrzne stanowi zakres opracowania projektowego.

Zaplanowane działania są niezbędnym elementem poprawy konkurencyjności, umożliwiającym optymalne wykorzystanie istniejących, lokalnych zasobów endogenicznych. Ich realizacja jest warunkiem niezbędnym dla wytworzenia pełnego produktu turystycznego opartego na potencjale wynikającym z możliwości, jakie dają zasoby endogeniczne Gminy Darłowo.

5. Powiązanie z innymi działaniami i zasobami jst.

Zaplanowane działania stanowią bezpośrednio uzupełnienie aktywności inwestycyjnej gminy, która zawiera się w już poczynionych nakładach, ale także przyszłych działaniach, w tym szczególnie:

1. remontach istniejących, pozostałych ciągów pieszo – rowerowych, a także ulic w bezpośredniej strefie oddziaływania uzdrowiska,
2. rozwoju, modernizacji i budowie pozostałych zejść na plażę, w tym szczególnie wyposażeniu ich w infrastrukturę umożliwiającą jak najszersze ich wykorzystanie przez użytkowników (w tym szczególnie osoby niepełnosprawne, rodziny z małymi dziećmi, osoby w podeszłym wieku o ograniczonych możliwościach ruchowych),
3. budowie systemu publicznych siłowni na wolnym powietrzu, jako elementu ogólnodostępnej infrastruktury służącej rozwojowi rekreacji oraz uzupełniającej ofertę kreowaną przez uzdrowisko.
4. budowie publicznych, ogólnodostępnych placów zabaw, tworzących element oferty skierowanej do rodzin z małymi dziećmi, uzupełniających jednocześnie pozostały potencjał tworzony przez istniejącą infrastrukturę, a także wytworzony w ramach działań przewidzianych niniejszym dokumentem.

Pozostałe działania, nieinfrastrukturalne, przewidziane do realizacji po zakończeniu prac przewidzianych planem, zakładają promocję miejsca i oferty poprzez organizację:

- imprez sportowych, ze szczególnym uwzględnieniem sportów wodnych, a także walorów uzdrowiskowych (w tym imprez promujących połączenie aktywności z ofertą uzdrowiskową),
- zawodów wędkarskich,
- zawodów żeglarskich, windsurfingowych oraz kitesurfingowych.

Po wytworzeniu infrastruktury przewiduje się również intensyfikację działań promocyjnych poprzez jednostki własne gminy, ale także za pomocą istniejącej Darłowskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej w Dorzeczu Wieprzy i Grabowej, działającej od 2012 roku na terenie powiatu sławieńskiego.

Celami działalności organizacji są, w zakresie promocji obszaru jej działania, kreowanie wizerunku regionu, jako atrakcyjnego turystycznie, integrowanie jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw oraz osób zainteresowanych rozwojem turystycznym regionu, zwiększenie liczby turystów odwiedzających region, wzrost jego atrakcyjności, a także wzrost efektywności ekonomicznej podmiotów świadczących usługi w tym obszarze.

Działania podjęte w ramach planu pozwolą na zbudowanie silnej marki turystycznej Gminy Darłowo oddziałującej nie tylko w obszarze gminy, ale także, dzięki podniesieniu atrakcyjności będzie oddziaływać ponadlokalnie. Uporządkowanie przestrzeni, umożliwienie szerszego jej wykorzystania, w tym szczególnie przebudowa zagrody Krupy 26, pozwoli na skierowanie oferty do osób, które do tej pory nie mogły w pełni skorzystać ze wszystkich atrakcji, jakie oferuje Gmina Darłowo. Połączenie dostępności obiektów zabytkowych, walorów środowiskowych z możliwością skorzystania z turystyki aktywnej, spowoduje wykreowanie nowej jakości usług i przewag na rynku, a w dłuższej perspektywie przełoży się na większą efektywność ekonomiczną podmiotów funkcjonujących lokalnie, stworzy warunki dla powstania nowych firm i miejsc pracy, a także da niespotykane dotąd możliwości w promocji gminy.

Inwestycja przewidziana w planie jest kluczowym elementem budowania nowego produktu turystycznego gminy, a poprzez to silnej przewagi konkurencyjnej na rynku, poprzez oferowanie unikatowej oferty dla turystów krajowych i zagranicznych.

Podsumowanie

Działania obejmujące inwestycje w uporządkowanie przestrzeni, nowe atrakcje i elementy infrastruktury turystyki aktywnej i kulturowej w Gminie Darłowo, będą, przy wykorzystaniu lokalnych zasobów endogenicznych, istotnym czynnikiem budowy produktu turystycznego, dając szanse na jeszcze bardziej dynamiczny rozwój usług w tym segmencie gospodarki.

Przebudowa zagrody Krupy 26 składającej się z domu mieszkalnego i budynku bramnego jako kluczowy element planu, jest również pierwszym etapem budowy szerszego produktu turystycznego łączącego turystykę kulturową i turystykę aktywną, dając tym samym unikatową przewagę konkurencyjną na rynku usług w tym obszarze.

Oprócz niewątpliwie pozytywnego wpływu na jakość oferty, nie bez znaczenia będzie efekt gospodarczy przewidzianych działań. Stworzenie nowych, lepszych warunków dla turystyki i rekreacji, łączących wcześniej wspomniane walory turystyki aktywnej, wodnej i uzdrowiskowej i kulturowej będzie istotnym czynnikiem budowania przewagi konkurencyjnej na coraz trudniejszym rynku. Da także miejscowym podmiotom gospodarczym szansę rozwinięcia swojej oferty, a dzięki walorom kulturowym i krajobrazowym, także możliwość wydłużenia sezonu, a nawet stworzenia produktu całorocznego dostosowanego do wymagań różnych rodzajów klientów.